

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Ivana Vladyková
Téma práce:	Ochrana nepominutelného dědice a jeho vydědění
Rozsah práce:	55 stran vlastního textu (128 058 znaků, tj. 71,6 normostran)
Datum odevzdání práce:	30. 11. 2017

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantkou zvolené téma lze považovat především za aktuální. Vzhledem k narůstající sociální stratifikaci širokých vrstev obyvatelstva i k dalším relativně novým sociálním fenoménům (nárůst počtu nesezdaných soužití, větší počet partnerů během života) jsou otázky práva dědického velmi aktuální. To samozřejmě platí také o fundamentální výseči dědického práva, kterou si autorka zvolila – právě v institutu nepominutelných dědiců se střetávají protichůdné zásady dědického práva, a to zásada testovací svobody (autonomie) a zásada familiarizace.

Hodnocení oponenta: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Autorka musí prokázat především detailní znalost zvoleného institutu nepominutelného dědice a všech aspektů souvisejících. Nelze však přehlédnout, že se jedná o integrální součást dědického práva, takže autorka nemůže pominout ani zasazení tohoto institutu do širšího rámce dědického práva. Vzhledem k návaznosti současné právní úpravy na Všeobecný občanský zákoník z roku 1811 nelze pominout ani metodu historickou a rovněž by autorka měla pracovat metodou komparační. To vše zvyšuje náročnost na zpracování tématu. Na druhou stranu se jedná o téma tradiční (míněno z dlouhodobého pohledu), tudíž lze čerpat z velkého množství literatury, ať už monografické či časopisecké.

Hodnocení oponenta: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z bohaté literatury, jak učebnicové, tak časopisecké, domácí i zahraniční, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do čtyř kapitol (k čemuž je nutno připočíst úvod a závěr práce). V úvodu seznamuje autorka čtenáře s cílem práce, a to: „*nejen poskytnout čtenáři ucelený pohled na postavení nepominutelného dědice a jeho vydědění v případě, že svým jednáním naplní taxativně vymezené důvody uvedené v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, ale poukázat na něj i jako na tradiční institut dědického práva, který se pod vlivem společenských změn vyvíjel spolu s dědickým právem a společností samotnou*“. Z hlediska systematického volí autorka postup od obecného k jednotlivostem a zároveň zapojuje metodu historickou i komparační. V duchu tohoto postupu tak nejprve pojednává o základních pojmech a historii dané problematiky (kap. 1), pak již následuje těžiště práce, a to nepominutelný dědic (kap. 2) a vydědění (kap. 3), které jsou doplněny stručnou komparační kapitolou (kap. 4). V závěru své poznatky přehledně shrnuje.

Formální dělení odpovídá zpracovávanému obsahu jednotlivých kapitol a zvyšuje přehlednost pro čtenáře. Jednotlivé kapitoly jsou proporčně vyvážené, je zřejmé, kde

leží těžiště práce. Rovněž dělení kapitol na dílčí celky odpovídá celkové systematické stavbě práce (od obecného k jednotlivostem).

Hodnocení oponenta: Formální a systematické členění práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci

Práce vyniká především přehledností, s níž autorka téma zpracovala. Rovněž struktura práce je vystavěna přehledně, dílčí podkapitoly zvyšují přehlednost práce. Kladně lze také hodnotit, že autorka pracovala s relevantní judikaturou (15 judikátů). Rovněž je pozitivní, že autorka se snažila vyjadřovat své názory na danou problematiku 23, 29, 41, 44, 58 (zde je však možno dodat, že tak mohla učinit v míře větší). Dále lze kladně hodnotit množství knižních zdrojů, s nimiž autorka pracovala (v rámci diplomové práce je mírně nadprůměrné).

K práci lze mít rovněž určité výhrady. Předně za podceněnou považuji práci se zahraniční literaturou. V rámci diplomové práce musí diplomantka prokázat schopnost s ní pracovat. V seznamu použité literatury je uveden všeho všudy jeden zahraniční zdroj (německý komentář k BGB), avšak v komparační kapitole – kde se to nabízí – z něj autorka ani jednou (alespoň dle poznámek pod čarou) necituje a stejně je tomu v dalších kapitolách. Dále je třeba upozornit, že uvedená komparační kapitola obsahuje stručný popis právní úpravy slovenské a německé, ale samotná komparace až na výjimky chybí jak zde, tak příp. v závěru práce. Jsou právní úpravy stejné či obsahují zásadní rozdíly (zde je nutno dodat, že touto otázkou se autorka několikrát zabývá)? Lze se v některé z těchto úprav *de lege ferenda* inspirovat i pro naše prostředí? Považuje autorka tu či onu úpravu za vhodnější a proč? Odpověď na tyto a podobné otázky, které jsou jádrem komparační metody, v práci chybí. Vzhledem k větší závažnosti těchto výtek bude navrženo snížení klasifikace o jeden stupeň.

Další výhrady jsou spíše formálního rázu: graf s počtem vydědění je v práci uveden dvakrát (jednou přímo v textu práce, jednou jako příloha). Zřejmě by stačilo uvést graf pouze na jednom z míst. Kromě toho graf působí z hlediska grafického provedení neuměle, to zvláště ve srovnání s možnostmi, které nabízí současný standardně dostupný software pro kancelářskou práci. Citát (str. 60) je vhodnější zařadit spíše na začátek práce, má čtenáře „navnadit“ k dalšímu čtení. Autorka není důsledná v rozlišení spojovníku a pomlčky (např. na str. 61). Právní předpisy a judikatura nejsou „literaturou“ v tom slova smyslu, jak je uveden v nadpisu na s. 62 (vhodněji např. Seznam literatury a dalších zdrojů). Konečně se zdá, že poznámky pod čarou nejsou formátovány do bloku (to na rozdíl od hlavního textu).

Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 1494 stran, představující 98 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by diplomantka nepostupovala při tvorbě práce *lege artis*.

Celkově lze práci hodnotit za vyhovující zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu i použitých právně-hermeneutických metod. Hodnota práce je ovšem snížena pokud jde o práci se zahraniční literaturou a zvládnutí komparační metody jako celku. Formální vady uvedené výše hodnotím jako méně závažné, neboť v celku vzatu nesnižují čtenářův komfort zásadním způsobem.

Vzhledem k uvedenému práci celkově hodnotím jako vyhovující; vzhledem k uvedeným nedostatům navrhuji snížení klasifikace o jeden stupeň.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem diplomové práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila , pro veškeré její závěry lze nalézt oporu v textu práce.
Samostatnost při zpracování tématu	Diplomantka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu. Výtku ohledně zvládnutí komparační metody srov. již výše.
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že autorka pracovala s cca 40 zdroji ať už monografického či časopiseckého charakteru a rovněž s judikaturou (srov. již výše). Výtku ohledně zahraniční literatury srov. již výše. Celkově je práce s literaturou dostačující v rámci požadavků kladených na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu diplomové práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu, k podrobnosti zpracování již výše. Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Součástí práce je jeden graf, výtky k němu srov. již výše. Výše rovněž srov. některé formální výtky. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce dobrá.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Na s. 56 autorka uvádí, že v německém dědickém právu jsou za nepominutelné dědice považováni rovněž rodiče (byť jen za určitých předpokladů). V rámci obhajoby by autorka mohla porovnat okruh nepominutelných dědiců v ČR a v SRN, identifikovat rozdíly a vést úvahu de lege ferenda, zda by české dědické právo nemělo tento okruh rovněž rozšířit.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Velmi dobře.

V Praze dne 19. 12. 2017

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
oponent diplomové práce